Skrzypek na dachu

2021-07-30

Czyli: Każdy z nas jest skrzypkiem na dachu.

Anatewka to mała wioska, gdzieś w Rosji, dość szczególna. Jej mieszkańcy lubią grać na skrzypcach. I nie byłoby to aż tak dziwne, gdyby nie to, że robią to na... dachach. Nie chcą opuścić wioski, to ich dom. Natomiast to, że grają na skrzypcach w tak niecodziennych miejscach, spowodowane jest tradycją, a jak dobrze wiadomo, tradycja jest ważna. I rządzi wszystkim. Skąd się wzięła tradycja grania na skrzypcach? Tego nie wiedzą nawet najstarsi mieszkańcy. Jest tradycją i musi być kultywowana.

Mieszkańcy są Żydami. Tradycyjnymi, pobożnymi, z mocno podkreślonymi rolami. Każdy tu ma swoje miejsce. Na czele ich społeczności stoi jakby inaczej, rabin. Są też inni, prawosławni. Jedni i drudzy nie wchodzą sobie w drogę, starają się żyć w zgodzie.

Swatka Jente (Molly Picon) odwiedza domostwo Tejwe (Topol), mieszka tam dwudziestoletnia Cejtł (Rosalind Harris). Swata ma dla niej kandydata na męża. Cejtł boi się jej wyboru, ostatni był stary i łysy. Jednak jako dziewczyna bez posagu, nie może wybrzydzać. Poza tym to nie ona decyduje, za kogo wyjdzie, tylko jej rodzice. Wybrankiem ma być rzeźnik, Lejzer Wolf (Paul Mann). Bogaty, od lat jest wdowcem. Matka „narzeczonej”, Gołde (Norma Crane) jest zachwycona. Problemem, oprócz samej zainteresowanej, może być jej ojciec Tewje – on chciałby kogoś uczonego, nie lubi też Lejzera. Jest jeszcze ktoś, kto kocha Cejtł – Motel młody, chudy, ubogi i nieśmiały krawiec. Jest od dzieciństwa przyjacielem Cejtł i, co chyba najważniejsze, jest to miłość odwzajemniona.

Po południu na rynku wioski pojawia się nieznajomy. Przybysz z Kijowa, Perczyk (Paul Michael Glaser), młody student. Próbuje przekonać starszych od siebie, że życie to coś więcej niż gadanina. Mieszkańcy nie mogą ignorować tego, co dzieje się na świecie. Jego mowy przypominają mowy

rewolucjonistów komunistycznych. Chce uczyć dzieci, nawet dziewczyny! To są niemal radykalne poglądy. Po krótkiej rozmowie niemający się gdzie zatrzymać Perczyk, na czas szabasu, zostaje zaproszony pod dach Tejwe.

Tejwe zawiera układ z rzeźnikiem, zgadza się mu oddać rękę Cejtł. Matka dziewczyny nie posiada się ze szczęścia. Dziewczyna jednak jest załamana. Wysuwa argumenty, po których ojciec bierze do przemyślenia i zgadza się z córką. Sytuacje jeszcze komplikuje Motel, który prosi o rękę najstarszej córki Tejwe, przyznając się do czegoś, co zrobił absolutnie wbrew tradycji. Trzeba jeszcze „tylko" przekonać matkę dziewczyny, sięga po metody godne Babci Weatherwax.

Prawdziwe problemy mogą dopiero nadejść. Niestety, pomimo że w Anatewce społeczności rosyjska i żydowska żyją w przyjaźni, w kraju nasilają się ruchy antysemickie. Z czasem dotrą również tutaj…

„**Skrzypek na dachu**" to musical, pełen śpiewu i muzyki. Ludzie są szczęśliwi w Anatewce, więc śpiewają. Widać, że życie, chociaż ciężkie sprawa im radość. Nawet Tejwe, któremu najstarsze córki potrafią napsuć nerwów. Jednak jako kochający tata, napsioczy, włosów sobie z głowy i brody narwie, ale zrobi wszystko, aby jego córeczki były szczęśliwe. Trzeba dodać, że lata siedemdziesiąte to chyba już końcówka popularności musicali, może dlatego widać w nim nie byle jaki rozmach, z jakim został zrealizowany.

Film zachwycił mnie ładnymi, szczegółowymi dekoracjami i scenografią. Wygląda to jak wioska, czy niewielkie miasteczko.

„**Skrzypek na dachu**" to nie tylko śpiew i radość. Końcówka jest wybitnie nie do śmiechu, mało w niej też optymizmu.

„**Skrzypek na dachu**" bez wątpienia to jeden z najlepszych musicali, jakie powstały i najlepszych obrazów lat 70.

Tytuł polski: **Skrzypek na dachu**
Tytuł oryginalny: **Fiddler on the Roof**
Reżyseria Norman Jewison

Chaim Topol jako Tejwe
Molly Picon jako Jente
Rosalind Harris jako Cejtł
Norma Crane jako Gołde
Paul Mann jako Lazar Wolf
Leonard Frey jako Motel
Paul Michael Glaser jako Perczyk

Artur Wyszyński